

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a va esi de dóuc ori pe luna, pone la regulare; éra de aici in colo o data pe septemana, ca si pone acilea: Marti sér'a. — Prenumeratiunile se priimescu in tote dilele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu 6 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fi. pre unu triloniu 1 fi. 50 cr. éra pentru strainetate: pre anu 8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu triloniu 2 fi. in v. a. Unu esemplariu costa 16 ér.

Tóte siodienele si banii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. taese timbrale.

O placinta.

Dupa multa svircolire,
Framentare si dospire,
Romani'a diliginta
A coptu si ea o placinta:
Cà-e „independinta.“

Audiendu de-acést'a fama
Pist'a, s'a cuprinsu de spaima,
Si. hàlosu dela natura,
Stà sà ia placint'a 'n gura
D'intr'o bucatura.

Dér' romanulu jalusu tare,
Vediendu pe Pist'a cum sare
Dupa biét'a placintutia,
Díce: cheti! si cu-o furcutia
Li dà peste degetutie.

Pist'a, celu fore rusine,
Nu 'ntielege, cà nu-e bine,
Sà se 'ntinda unde n'are
— Precum nóa ni se pare —
Neci o cautare;

Ci probéza mai o data,
Mergendu cu gur'a cascata
Càtra biét'a placintutia,
Dér' sà vedi, ce mai palmutia
Capetà alu nostu Pistutia.

Éra Pist'a hamnisitu
Cu-atàt'a nu-e multiumitu,
C' voesce sà se 'ntinda
Si cu nasulu la placinta,
Numai sà o prinda.

Romanasulu necasitu
Acum i-a fagaduitu,
Cà va pandi bine césulu
Candu s'a 'ntinde cu obradiulu,
Si i-a taiá nasulu.

Ttbru.

Bolundàici.

(§.) Romani'a s'a declaratatu independinta. Pentru ce nu pendinta dela noi?!

(§.) Ardahanulu e relnatu! bucinara tóte foile turcesci oficióse. Ardahanulu nu e relnatu! rectificara éra-si totu acele gazete turcesci oficióse. Vedeti déra, cà mercu si turecii se civiliséza, cà-ei seiu dejà mintí càtu de bine, ca ori-care altu poporu chivilisatu.

(§.) Dancele romane d'in Aradu pone acum in dóue ronduri se adunara, spre a se consultá si constitui intr'unu comitetu pentru ajutorarea ranitiloru romani. — Pone acum cioroborulu fú, dér' toporulu nu; cà-ci un'a nu vre sà-si dee numele in publicitate, — alt'a, de si consórt'a unui diregatoriu basericescu nationalu, are ce-va procesu familiariu pela Tribunalele unguresci, — a trei'a a contradísu d'in cauza, cà barbatulu ei e avocatulu, si ca atare are afaceri cu ungurii, — si asiè mai de parte.

Nu cutezu, sà mai continuezu pe ast'a córda; cà-ci mi-e téma, cà mum'a si soci'a lui Stefanu celu mare nu se voru poté odihní in pace

(§.) Intre aceste si barbatii romani d'in Aradu se adunara la svatu, si la propunerea unni june, fostu stipendiatulu Romaniei pentru studii in strainetate, in maioritata voturiloru au decisu, ca treb'a acést'a sà o lase in competint'a dameloru. — ca ele sà incépa si sà faca (precum vedemu) **nemic'a tóta!**

Variatio delectat.

Pre la Bud'a-Pest'a s'au saturatu ómenii de carne de porcu, de vita, de calu, de gaini, sí de alte paseri; dreptu aceea pentru pucina variatia au inceputu a se indopá cu carne de „cane.“

Gratulámu la nóu'a cania d'in capital'a tierei!

Ciocanu Gavriila,

— in birtu la neic'a Mariuti'a. —

Hosdrencu muscane! nu te dá turcule! Prinde-lu romane! Iasa de elu némbiule! Segitség Pist'a! pif! paf! puf! focu! Feuer! Hur'a!!!

Bata-me maic'a 'nprasciata, de sciu eu, ce-a mai fi d'in tr'ast'a. In capatien'a mea nu este atât'a chielmu, cu câtu sà me potu ocosi in destulu asupr'a bataiei de asta-di:

Neic'a Mariuti'a me totu intréba, cà ce se mai aude de bataia.

Da mai sciu eu ce se aude, a-buna-sém'a s'oru bate sí totu s'oru bate, pone mai in urma celu mai slabu va trebúf sà puna bot'a diosu sí sà se deie legatu, — mancu-i firea!

Est'a d'in urma asiè mi-se 'npare mie, c'a fi turculu, cu tóte cà ujságurile unguresi atâtea mintiescu in partea turciloru, câtu mintiumile acelea, de le-ai strínge tóte si-le-ai potea preface in bancnote: cu sum'a acelor'a tiér'a unгурéscá s'ar potea desplatí de tóte detoriile.

Ungurii nostri — asiè se vede cà — se tare temu de caderea Turciei, dér' de ce se temu, — eu asiè gandescu — cà neci n'oru scapá, — mancu-li firea!

„Makra pipa“ cu „ciubuculu“ au legatu la o-l-alta prietenesfugu pone la mórte.

Ungurii de adi inainte voru ferbe „popricasíulu“ totu in cafe négra, sí l'oru mancá nu cu lingur'a, cí cu **ciubuculu**.

Turcii oru bè caf'a cea négra totu piperata, inse nu d'in **sioluri** (fingele), cí d'in „kostök“ voru suge-o prin „surecálàu.“

Semilun'a se sterge, sí in loculu ei se pune „makra pipa.“

D'in corón'a Ungariei crucea cea dupla se sterge, sí in loculu ei s'a pune „ciubuculu“, cà-ci asiè aduce cu sine prietenesfugulu, — mancu-i firea!

Turcii tramitu unguriloru, dreptu dovéda a prietenesfugulu, duoi leopardi in presentu, cari se representeze a-ici in tiér'a nóstra natur'a, cultur'a, nàravurile sí selbataciele turciloru.

Ungurii tramitu sultanului o cumuna de „árva-lány-haj“, care are aceea insemnatate, cà in Europ'a numai Ungari'a sí Turci'a sunt mai serantóce, — mancu-li firea!

Hoi neica Mariutia! ia ada-mi unu ciocanu de rachiu, tiucu-te 'n sufletu, c'am insetosiatu de candu totu fletescu; — dér' ce sà facu candu eu n'am alt'a de lucru. A-poi mai alesu in vremea de asta-di, candu sí in sa-si neic'a Mariuti'a ar vré sà scie sí sà auda ce-va despre batai'a muscaniloru sí a turciloru.

Ei, cà tare alu dracului mai e sí muscanulu acel'a! Cum se cutéza elu a se bate cu cei mai viteji sí cu cei mai buni prieteni ai unguriloru, cu turcii, a caroru vitejia dela Mohaciu unguriloru inca sí astadi li vine in minte.

A-poi muscanulu, amaritulu de elu, dupa cum vorbescu ujságurile unguresi, nu are nici catane nici arme bune, ba inca nici prafu de pusca nu are, cí cu prafu de carbuni descarca tunurile sí puscile in contra turciloru.

D'apoi inca romanii? — No despre aci'a nici nu merita a se vorbí, cà ei — fugu, mancandu pamentó, — asiè-su de fricosi.

Si — asiè — déra turculu trebue sà invinga, dér' eu nu-o credu.

Adica ajute-li Dumnedieu, precum eu li dorescu.

Macar cà dragutii nostri de unguri toti se sgàrcescu sí ingalfediescu, de frica, cà a invinge muscanulu, sí li-a taiá borecanulu.

Ei, cà atunci oru vedé ei ce n'oru mai vediatu, — mancu-li firea; dér' pone atunci sà mai asceplamu.

Cà eu asiè am visatu asta nópte, cà muscanulu vediendu semilun'a turciloru sí gandindu, cà-e vre-umu cornu (chiffa) a luat-o dela ei sí a rupt'o in doue, seu in mai multe bucati sí a 'mpartítu-o intre mai multi, ca sà pape din ea.

Hoi neica Mariutia, mai ada-mi unu ciocanu de rachiu!

Unu proverbiiu anticu in costumii nou:

„Timeo russos, et dona ferentes!“

Partitulu albiloru d'in Romani'a in capu cu Fantasia Gásécscá.

Pulsuri d'in diferite locuri.

Constantinopolu:	
Pute-a pesce:	para sí pirjolu.
La Berlinu:	fric'a cresce.
La Parisu:	grigia sí chinu.
In Caucasu:	ciudatu visu.
Pr'in Londonu:	multu necasu.
Pe la Bucuresci:	cameleonu.
D'in celu Petruburgu:	trupe muscalesci.
La Vien'a:	ruble nu mai curgu.
Ér' in vaticanu:	camaril'a.
Si-a-poi la Ploiesci:	multu lucru profanu.
Dupa pulsometrulu lui	curti imperatesci!
	Budunoiu, celu cu forfoiu.

Intrebàri sí respunsuri.

Intr. Càtu tempu mai au sà strajuéscá muscanii tiermurele Dunarei, pone ce se voru decide, sà tréca de ceea parte?

Resp. Atat'a tempu câtu au strajuitu sí tiermurele Prutului, inmultítu cu numerulu proportionalu, care aréta, cu de câte ori e mai mare Dunarea de câtu Prutului.

Intr. Cum ar' intrá muscanulu in Ardélu, candu tocmai ar voi sà faca un'a ca aceea?

Resp. **Ca amicu**, pre cum a mai intratu sí in a. 1849. sí precum a intratu sí in Romani'a estu anu, sí precum are sà intre sí in Bulgari'a peste pucinu tempu.

Intr. Ce diferentia este intre Stambululu sí Pute-a pesce?

Resp. Aceea care este sí intre steampa sí pecetu.

Rectificare sí desmintire.

Piindu cà s'a latitu vestea sí povestea pr'in unele novele, cà adica Austro-Ungari'a nu pastréza neutralitatea cu strictétia, sí cà dens'a simpatiséza numai sí numai cu turcii, afli cu cale a desminti scorniturile acolo neintemeiate, aretandu cum stà tréb'a in fapta.

Austro-Ungari'a ca dualistica, e impartita in dóue partide, cari in dóue díreptiuni simpatiséza.

Un'a (cea mai mica, constatatória d'in càti-va impenati sí impintenati sí d'in judanii botezati) simpatiséza cu turcii, éra ceeaalta, care cuprinde in sine tóte popórele Austro-Ungariei, (afore de cei pucini mai susu spusí) simpatiséza cu muscanii sí cu romanii. Dreptu aceea pr'in acést'a sunt desmintite tóte scorniturile ace-

loru diurnale reutatiose, cari au cutezatu a ne calumniá inaintea lumii chivilisate.

Semnatu la Beciu, in lun'a lui Frigurariu, anulu celu pocitu.

Indraci m. p.
ministru pe afóre.

Pfui! pfui!

Pfui! ce cadentia
Scie sà mai scria
„Üstökös,“ in limb'a lui,
Càtra „Gur'a Satului.“
Astupati-vi obradiulu!
Tieneti-vi bine nasulu!

— — — — —
— — — — —

Dèr totu-sì nu vi voiu spune,
Cà mi-e rusine de lume,
C'asiè ceva nu se scria
Numai, póte, 'n — *ungurà*.

Ordinulu ministrului de „inferne,“

— pr'in care sistèza activitatea comiteteloru de dame romane pentru ajutorarea razitiloru romani d'in resboiulu ruso-romano-turcu — suna cam asiè:

Porunca noua dau vò!

Ca sà ve iubiti unii pre altii, ca 'ntr'unu cugetu sà marturisiti, precum-cà: numai sî numai cu turcii sà simpatizati, dupa cum pretinde sî neutralitatea ungrésca. Ce mai nescocoréla-e sî aceea dela damele romane? sà constitue ele comitete pentru ajutorarea perfidiloru de valachi, cari cu violen'a au ruptu legaturele, ce-i tieneau lipiti de „inhatiat'a“ pórt'a? N'au potutu siedè sî acei'a pe locu, ca sà putrediesca sî ei, precum putrediesce unu mârù sanetosu candu se afla intr'o costiara cu altele putrede sî stricate. Ce? vreu damele romane sà nutrésca cu lapte puii de vipera, cari mane a-l-alta crescundu mari, au sà ni sara sî nòa in ochi? Ast'a nu vomu suferi-o!!! Sî inca ce e mai multu! sà demasce acele dame, politic'a nòstra sî sà faca de mintiuna diurnalistic'a ungrésca sî judanésca, pe care noi cu bani grei o platimu, ca sà cante precumu îi flueramu noi cesti de la potere! Éca, lumea mare erá pe-a-ici sà créda, cà, Dieu, tóte naródele Austro-Ungariei aplaudéza tienut'a turciloru sî simpatiséza cu ei! Damele romane inse cu degetulu au facutu gaura in cerit sî au facutu de mintiuna scornitur'a diurnalistiloru nostrii, demonstrandu, cà sunt naróde in Austro-Ungari'a sî de-acele, cari nu consentiescu cu domni'i tieriei, sî cu softalele ungresci! Nu-e ast'a rusine pe statulu nostru?

Perfide! tradatòrie de patria sunt damele romane!

Dèr' cu tóte aceste noi concedemu, sà se adune ajutòrie, pentru ori care parte beligeranta, de catra singuratici sî sub control'a nòstra, séu a autoritatiloru nòstre. Sî a-nume colectantii voru avè sà reporteze la noi candu voru fi gat'a cu cele adunate, (pentru sine: ca sà luàmù notitia de ele, spre a mai potè marì darile) sî numai pr'in midilocirea nòstra se voru inaintá la locurile competente (pentru sine: noi sub cuventu cà le spedimù la romani, le vomu tramite la fratii nostri turci, cà-ci Romani'a e teritoriulu turcescu, sî noi nu recunoscemu indepeudinti'a ei; a-poi potù fluerá dupa ele, cà nòa neci cà ni va pasá). Cà-ci cine scie e cu potentia sà ni trebuésca chiaru sî nòa atari midilòce In sensulu acest'a este iertatu sà opereze ori sî cine, dèr nu pe de-ascunsulu, precum vòira damele romane pentru romani, sî precum facu comitetele ungresci pentru fratii lorù turci; cà-ci „quod licet jovi non licet bovi.“

Ast'a voimu, ast'a porancimu, sî ast'a vremu sà se implinésca asiè precum noi vremu, cà-ci la noi e poterea de-o cam data. Cine altu feliu va lucrá, contrariu statulu nostru este, sî vrednicu de mórte se va dechiará. Èr' in

càtu privesce comitetele pone acú infintiate, acele la momentu sà se desfintieze sî daco-romanele acele trebuescu luate la intrebare intre patru ochi sî patru pareti, sî vinovate aflandu-se sà se bage in bobârne separate, ca sà le avemu indemana sî sà le asimilàmù nòa; stau bunu cu pintenii mei sî cu pén'a moa cea de cocosú, cà alta data nu voru mai face asiè ceva, fore scirea sî invoirea nòstra.

Binecuventàrile sî darurile domniei ungresci peste voi!
Datu in Butca-cu-pescele celu tescuitu la anulu tremuriceii.

Fala-mare Pis'a m. p.
ministru de inferne.

Comburdafia.

— Comedia à la opera in II. acte, inscenata in Beléu'a, in 15. lun'a Babei, 1877.—

Persónele:

Pipintielu, capulu divanului.
Gavrogelu, smincitoriu de urechi.
Lucescu.
Ostasiescu.
Brat'a Vas'a.
Roscovanu.
Muntescu.
Stanu.
Unu padurariu.
Stillmann, ospetariu.
Vuti'a, servitòri'a acestui'a.
Tand'a, ca procatoru.

Actulu I.

(Un hotelu mobilatu cu lavitie, cu o mésa sî unu patu; are o usia in fundu sî un'a in drépt'a.)

Scen'a 1.

Gavrogelu: (sta in porta sî bate dob'a.) Hopp! hop!
Toti comburdistii sà ésa d'in cotróvele orasiulu cu cinstitulu nasu la „hotelu Stillmann,“ unde chelmulu intieptiunei mintii capulu loru si-va cerne tariti'a pr'in hârburile lui Itzig, ca sà-sî purifice ratiile pentru deliberatiã in comburdafia protopastòresca. Hopp! hopp! . . . (se retrage in sala.)

Scen'a 2.

Pipintielu sî *Gavrogelu*.

Pipintielu. (se ivesec de sub o perdea.)

Axios, axios, amice amice!

Esci vrednicu, sà te arunci adi la trépt'a de hipodionu, respective hipocondriunu. Conchiamo dèr' taber'a, sà te avangiàmù.

Gavrogelu: (maniosu.) Sà me avangiati? Nu! eu ceru degradatia.

Pipintielu: (mangiatoriu.) Nu te lapedá de noi Petre, pone nu va cantá huhurezulu. (striga) Stillmann, herein!

Scen'a 3.

Stillmann sî *cei de susu*.

Stillmann: (intra botitu cu manele in busunariu.) Phorunciti, honorabili sfhintienii; io sum gata la disposition!

Pipintielu: (dà cu pragin'a in mésa.) Verstehen Sie?

Stillmann: A-ja! Mein Gott, io verstehe totu sî slugi cu ce potu. (esc.)

Scen'a 4,

Vuti'a, Pipintielu și Gavrogelu.

Vuti'a: (vine cu sticlele pline.)

Écatà-ia Domniloru!

Eu servescu cu — tóte ce poftiti.

Pipintielu: (suride.) Bata-te noroculu Vuti'a, bine scii ronducl'a!

Vuti'a: Da Dio, asiè cum e tocmél'a.

Gavrogelu: (smulgendu pe mustetie.) Candu vedu litr'a, dau cu mitr'a in cenusia . . . Draga gusi'a!

Pipintielu: (mectu.) Flésic'a mòi! Tè aude...

Vuti'a. (intrerupendu.) D'a-poi Dio, omulu cu urechi trebuesce să auda sí a-poi să se . . . aco-modeze. (esc.)

(Se va urmá.)

PAND'A SI MAND'A.

T. Ce gandesci, candu socotesci, frate Mando?

M. 'Mi fragmentu crerii cu idea, că cum m'asi potè eu face comandante.

T. Hm! asta nu-e greu mòi frate, trebue numai să te ocupi pucinu cu etimologi'a, și indata vei esì la cale.

M. Ridiculu! ce să aiba etimologi'a cu comandantii?

T. No nu fi habàucu! ausculta numaf să te 'nvetiu: Inchipuesce-ti că esci conte, și-a-poi comparèza cuventulu acest'a cu numele teu, dèra asiè cātu cuventulu conte să-lu desparti in dòue, și pe co să-lu puni inainte de Manda, éra pe nte dupa Manda și vei vedè, că va esì d'in tine unu: co-Manda-nte intregu intregutiu, tocmai aceea ce doresci să fii.

M. Ingeniósã inventiune! tocmai a ia baciulu Murády. Asiè dèra me potu duce in Romani'a ca „comandante“, să me batu cu turcii.

FRÉNC'A SI FLÉNC'A.

T. Ei brè, ci mai faci frate? cum-ti mergu trebstorele?

Fl. No da ce te-apuca? ce „frati“ ai tu pe-a-iei? nu vedi că stai facie cu soru-ta Flénc'a? De unde asiè titulatura straina limbagiului nostru?

T. Ei brè, ci mai stii tu, cum se fierbe mazerea și lintea? de-acum'a trebue să ne invetiãmu și noi a vorbi ca pe la Romani'a, cà-ci e nadejde

Fl. Hip! acum'a te pricepu, că tu imitezi dialectulu „sororiloru“ de preste Carpati!

T. Da scarmanatu-ai pone acum'a ceva scame pentru bietii raniti romani?

Fl. 'Ti spunu dreptu, că eu asi scarmaná, numai me temu că ungurii esti proclети, candu le-oiu duce la revidiune la densii, mi le-oru secuestrá pentru porti'a triloniului urmatoriu

Dobasiulu satului.

☛ Duru-rub, drab, drub! Toti acei'a, cari intréba dupa „Gur'a Satului“ d'in anii trecuti, să vina la casa satului cu banii gat'a, că se vendu colectiuni intregi de pre toti anii incependu dela anul 1870. incóce — a-fore de cãti-vã nri d'in a. 1870 și 1871. ce lipsescu. — Pretinlu unei colectiuni (de pre unu anu) este 5 fl. v. a. Tóte colectiunile dela anul 1870 incóce se vindu cu 25 fl. v. a.

Note (cote) séu „Buchetu. Cuadrilu romanu“, pentru domnișiori și domnișóre, caror'a li place music'a romanésca, inca s'au aflatu intr'unu cosú d'in podulu lui „Gur'a Satului.“ Se vendu cu 80 cr. pies'a Adresati-ve numai càtra „Gur'a Satului,“ cà la momentu le veti priimi.

☛ Pentru romanii raniti: Cine vre să contribuésca bani bandage, scame etc. potu să tramita ofertele loru la „Gur'a Satului,“ cà-ci in Aradu inca nu s'a potutu constitui neci unu feliu de comitetu, și primu minist-rulu Ungariei numai ómeniloru singuratici a permisu a aduná astu-feli de ajutórie umanitarie; a-poi credemu că, omu fiindu sí „Gur'a Satului,“ nu i se va face obstacule intru implinirea unei asemenea detorintie omni-nesci. Dreptu-ce „singurateculu omu“ „Gur'a-Satului“ se fagaduesce ajutórielo intrate la elu numai de cātu a le innaintá la societatea romana „Crucea rosia“ in Bucuresci și a face socotéla publica despře totu ce va incurge la magazinulu seu. ☛

Pentru toti si tote: fiindu-cã Muresiulu éra-si a ineputu să crésca, in cātu ne pusesse pe grige, si ni reimprospetà in memoria „vremile cele de a-poi“ si „potopulu lui Noe“: nrulu de facie avú să intardie câte-va dile. Seapati inse acum de nevói, dupa datina vomu nitá curendu prepartiele, ce ne amenintá, si ne vomu pune pe glumitu mai departe, cà-ci materii potrivite sunt ca neci o-data. Dreptu-ce credema, că in curendu vomu fi arangiat, ca să potemu scóte diurnalulu éra-si odata pe septemana.

Lni G. C. in Alelea: cu pucina schimbare l'am admisu. Continãã numai in limbagiulu si umorulu poporalu, cà-ci a-iei esci frati'a ta la locula seu.

Dni A. O. in Segh — Completarea abonamentulu s'a priimitu si inregistrata. Multumire pentru incurãgiare. Te rogu inse, mai spriginesce-ne si spiritualminte. Salutu coloni'a romana de a-colo!

On. Casine d'in B.-Sebesia: si Siomcu'a mare: costulu abonamentulu fiindu dejã impucnatu, superplusulu de 50 cr. ilu vomu transpune pe viitoriu.

Serrn Adolph A. in Logosia: angenommen und gezeleffen eins fite immer!

Dni I. B. in C. Ann publicatu-o, fiindu scrisa cu spiritu de ajunsu. Ce pagaba, că nu ti-ai alesu o materia mai de insemnetate. Sperãmu inse că in viitoriu vei face-o. Priimitu-ai epistóla particularia, referitória la intrebãrile ce ni le-ai facutu? De cum-va dá, a-poi inca ce-va pacientia si pone atunci prudentia!